

101

ЧИЊЕНИЦА КОЈУ ТРЕБА ДА ЗНАШ О

ГУСАРИМА

101

ЧИЊЕНИЦА КОЈУ ТРЕБА ДА ЗНАШ О

ГУСАРИМА

Превела са шпанског
Весна Стојковић

Наслов оригинала:
101 cosas que deberías saber sobre los piratas

Copyright @ SUSAEТА EDITIONS, S.A. – Obra colectiva
Translation copyright @ 2015 за српско издање, ЛАГУНА

Дизајн: Естел Талавера
Текст: Нико Домингез
Редактура: Ана Добладо
Илустрације: Ф. Валиенте / тим Susaeta
Превод: Весна Стојковић
Лактура: Драгана Матић Радосављевић
Коректура: Живана Рашковић
Слог и прелом: Јелена Радојичић

За издавача: Дејан Папић
Штампа: Хонгконг
Тираж: 5000
Издавач: Лагуна, Београд
info@laguna.rs
www.laguna.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ДОМИНГЕС, Нико
[Сто једна]
101 чињеница коју треба да знаш о гусарима / [текст Нико Домингез ; илустрације Ф. Валиенте]
; превела Весна Стојковић. - Београд : Laguna,
2015 (Хонгконг). - 55 стр. : илустр. ; 23 cm

Превод дела: 101 cosas que deberías saber sobre los piratas. - Податак о аутору преузет из
колофона. - Регистар.

ISBN 978-86-521-1791-8

341.362.1:94(02.053.2)

COBISS.SR-ID 212031756

■ Laguna ■

Садржај

Ја сам гусар 6

Организација на палуби 10

Капетан и његова кабина 18

Дивље олује 20

Жамор битке 24

Побуна на броду 32

Копно на видуку! 34

Митови и легенде 38

Гусарски обичаји 40

ЈА САМ ГУСАР

1 Кариби, стециште гусара

Од средине 16. века до отприлике 1720. године, гусарство се раширило Карипским морем и Атлантским океаном. Гусари су чак завладали целим државама! Ово је период њихових највећих авантура и подвига. Карипске луке врвеле су од гусара жељних да се укрцају на брод неког великог капетана и докопају се неизмерног блага. До 19. века крстарили су америчким морима и лукама.

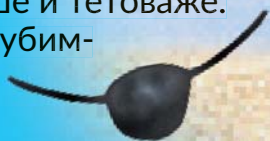
2 Типичан гусар

Прави гусар је био обучен у кошуљу, прслук или жакет и панталоне; на глави је носио тамни шешир или мараму да га штити од сунца, од оружја је имао мач и четири пиштоља... иако је често носио и добро сакривен нож. Био је неустрашив и храбар, волео је коцкање и рум, а био је и вешт преварант! Сањао је о слободи и живео за њу!

3 Типични „модни детаљи“

Гусари би у борбама често претрпели повреде и сакаћења па није било необично међу посадом наићи на људе са повезом преко ока, дрвеном ногом или куком уместо шаке... Волели су да носе златне огрлице, минђуше и тетоваже. Често су имали неког љубимца, углавном папагаје или мајмуне.

4 Стецишта гусара

Острва Мадагаскар, Бахами, Јамајка и Тортуга претворила су се у места која су врвела од гусара. У области Кариба главни непријатељи били су им Шпанци, чије су бродове пљачкали кад би им се указала прилика. Играли су толико важну улогу да су понекад они сами управљали овим острвима, иако су наводно била енглеско или француско власништво.

ДА ЛИ ЗНАШ?

Супротно ономе што гледамо у филмовима, гусари нису били добри мачеваоци. Заправо су више волели конкретније оружје, на пример секиру или пиштољ.

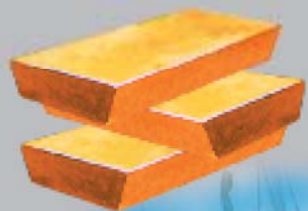
5 Волели су туђе и били свима непријатељи

Гусари су најчешће били одметнути морнари, који су крстарили морима у потрази за бродовима, углавном шпанским и португалским, који су преносили драгоцен товар из америчких лука.

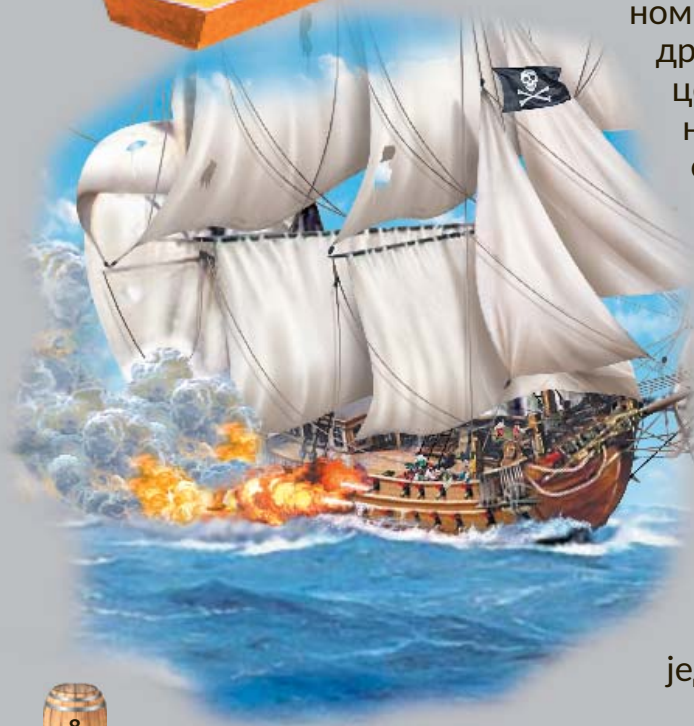
6 Мапа блага

На Карибима има пуно острва и острваца и, мада то није било уобичајено, неки гусари би одабрали удаљене пећине или природне јаме у које ће одложити стечени плен. Посада је своје склониште држала у тајности и ако би брод био потопљен у бици, ово благо би остало напуштено и заборављено. Понекад би се појавила нека чудна мапа, можда код преживелог из неке посаде, на којој је тачно било означено место где се налази благо. Ако би се мапе дочепало неки гусарски капетан, несумњиво би одмах испловио да га тражи!

7 Корсари и гусари

Прави гусар није пловио ни под једном заставом нити и за једну државу и пљачкао је по целом свету. Корсар је, напротив, имао краљевско одобрење неке државе, које се звало „дозвола за гусарење“ и дозвољавало му је да пљачка бродове непријатељских држава. Корсар је увек свом краљу морао да да проценат добити. Често би, када би му држава одузела ову посебну дозволу, наставио да независно плови морима, претворивши се у још једног гусара.

8 Буканири

Буканири потичу са острва Еспањоле, где су се бавили ловом и трговали месом с бродовима који би се тамо зауставили. Када су их Шпанци протерали на суседно острво Тортугу, почели су да се баве пљачком и отимачином шпанских бродова и посада. Ови „копнени гусари“ били су окрутни и немилосрдни и мада нису били велики морнари – одлично су баратали ватреним оружјем!

9 Филибастери

Филибастери такође долазе са Еспањоле, иако је већина завршила на Тортуги. То су били слободни гусари који се никада нису удаљавали од обале. Пловили су дуж ње и нападали и пљачкали приобаље.

10 Гусарство кроз историју

Иако је најпознатије оно на Карибима, најстарији запис о гусарству датира из 12. века пре нове ере и говори о подвизима и авантурама гусара у Егејском и Средоземном мору. Током историје, постојали су феничански, грчки, викиншки, турски, берберски гусари... То је вероватно једно од најстаријих „занимања“ у историји.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПАЛУБИ

11 Тешке околности

Током 16, 17. и 18. века морнари су на својим путовањима морали да се суочавају са мноштвом потешкоћа: врело сунце, хладне ноћи на пучини, олује, мањак хигијене, болести, побуне, бродоломи, несташица воде и хране... Трговачки бродови су превозили производе за које је могла да се добије добра цена: злато, драго камење, тканине, кафу...

12 Гусари су више волели лаке бродове

Капетани су бирали мале, брзе бродове којима се лако управљало, како би лакше гонили тешке трговачке бродове пуне драгоцености. Понекад би ратни бродови испловили с намером да потопе неки гусарски брод, па је овај морао да бежи под пуним једрима. Потера морем у пуној брзини могла је да траје сатима па и данима!

13 Добра посада

Пре него што би испловио у потрагу за благом или да пресретне неки брод пун драгоцене робе, капетан је морао да регрутује посаду од 30 до 50 гусара који ће управљати бродом. Официр палубе или први официр помагао му је да изабере најбоље расположиве људе и организовао припреме пре него што брод исплови.

14 Капетан

Имао је највишу власт, његова наређења су се увек морала поштовати, а истовремено је требало да буде и добар наредбодавац и страхан противник, праведни вођа у свакодневном животу и узор храбрости у борби. Није лако бити гусарски капетан и ако неко тај посао није обављао како треба, посада је могла да се побуни и изабере новог. Свргнути капетан понекад је чак осуђиван на смрт!

ДА ЛИ ЗНАШ?

На свим бродовима било је пацова који су правили рупе у дрвеним странама трупа испод линије воде, које је требало брзо поправити како не би дошло до поплаве.

